

G.T.DE GRAAFF

Uittreksel van de Memorie
van overgave van de onder-
afdeling NAMASA.

Koninklijk Instituut voor de Tropen
Afdelingsbibliotheek Sociaal-Weten-
schappelijk Onderzoek en Museum

Abadyne Abadyne

Abadyne
Pambacang
Tjaurana

Balangniparke en Pi.
vocabulaire Benedenlaas
des Tinambang

Balangnipa

Binocang / Zonder de
Pitoe Deloena Lalo en
de torenl. v. Biorlang

Abamoedje Abamoedje

Abamoedje
Tjapalang / Zonder de
Pitoe Deloena Lalo)
Kleine Paternoster en Bala
Balangan cilander.

Boyer Binocang en
(Pitoe Deloena Lalo)
Abamara

Pitoe Deloena Lalo en
Zouenlander, Binocang

Mamasasa - Toradja

Kampongs niet langs grote weg, maar verspreid en klein. Dit door beperkte sawah-areaal. Vrijwel altijd op bergtoppen in uiterste punten van ~~na~~ de berghellingen. Dit voornamelijk voor verdediging in vroegere tijden. Dit is ook gezond: wind, droog en geen last van muskieten.

Bevolkingssterkte. Zie volkstelling 1930.

Laag geboortecijfer door alom heersende gonorrhoe en steriliteit van de vrouwen. Immigratie (overheerst boven emigratie) vooral van Doeriërs (handelaar, landbouwer) b.v. van de omgeving van Tabone. Van Matale-Rantepao naar Tandalangan.

Dodenverering. Indo Roto is wachteres bij de ingang van het zielenrijk, die alle afgestorvenen moeten passeren. Indien niet aan alle voorschriften is voldaan, worden zielen teruggestuurd naar de mensen om deze te plagen. Men neemt dus alle voorschriften van de dodenverering in acht, opdat de mensen de ziel niet behoeven te vrezen. Geslachte karbouwen e.a. offers dus niet alleen voor de dode, maar ook om de dewata gunstig te stemmen.

Deze adat is min of meer overgenomen van de Sadang-Toradja.

Indien in het Mamasasa'se iemand overleden is, dan wordt op de grote trom (-gandang) geslagen. Dit veel minder bij de Sadang-Toradja. Ook de rouw is anders.

Er zijn \pm 13 verschillende wijzen van dodenverering al naar mate van de rijkdom. Voorbeelden: dode omwikkeld in wit doek. Eén nacht in huis en daarna bijgezet in dodenhuis of grafspelonk. Goedkope offers.

Verschillende wijzen van slaan op de trom. Soms 't lijk, mooi uitgedost, in zittende houding, waarbij beweend door familie. Soms lijk omwikkeld met rood doek, beplakt met versierselen.

Bij langdurig bewaren van het lijk in huis, wordt dit bewaard in een kist van een uitgeholde boomstam gemaakt. Hierin stankpomp en afvoerpomp lijkenvocht, dat opgevangen wordt in een pot, die later met 't lijk wordt begraven.

Soms wordt lijk één jaar of langer in huis bewaard. Vroeger wat dit max. 3 x 9 dagen, doch men wilde elkaar overtroeven.

Nadat lijk weer uit de kist gehaald, dan nog eens in een doek gewikkeld, die soms rood van kleur is en beplakt met goudpapier.

Voor overledenen, waarvan het lijk niet beschikbaar (b.v. door verdrinking), dan stuk hout of pop als vervanger.

Een baby zonder tandjes wordt onder rijtschuur begraven.

De lijkbaar, waarop de dode vervoerd wordt, is verschillend van vorm al naar gelang rijkdom. Het mooiste is in de vorm van een Toradja-huis op 4 poten staande.

Rijstbouw. Totaal geschatte oppervlakte sawahs: \pm 5000 ha. Opbrengst 13-15 picol per ha., dus gering. Per landbouwer zoveel sawah, dat hij per jaar 3 à 4 picol bras oogt. Geen grootgrondbezit, behalve kleine uitzonderingen.

Grond is van nature zuur, doch verzuurt nog meer door blijvend onder water staan. Men vreest evenwel drooglegging, omdat daardoor instorting kan ontstaan en bovendien daarna moeilijker te bewerken.

Hulpbetoon bij bewerking van sawahs of andere werkjes op velerlei manieren, vanaf betaling in geld t/m verstrekken van maaltijden en/of deel van de oogst.

Nataliteit. N.a.v. tellingen in eenige kamongs in verschillende districten is vast komen te staan, dat van de 1174 gehuwde of gehuwd geweest zijnde vrouwen slechts 1091 kinderen (oud en jong) nog in leven zijn d.w.z. gemiddeld 0,9 kind per vrouw!

Gonorrhoe verbreidt zich gemakkelijk door ontucht (b.v. bij bepaalde feesten) en gemakkelijke wijze van trouwen, scheiden en hertrouwen. De oude adat is verdwenen; een nieuwe (Christelijke) dient ervoor in de plaats te komen.

Tocht op Vrijdag: Mamasa, N.O. langs kampong Rante Boeda, Kaliango, Paloe, Tawalian.

Heuvels, zachte vormen. Dalbodems met sawahs. Vóór Kaliango grafhuisjes. Eén met vrouwenpop, welke vorm weinig voorkomt. Lijk ~~xxxxxxx~~ in de grond begraven. Op andere plaatsen holte in de rotswand, waarin het lijk is afgesloten. Daarvóór het grafhuisje. Over het algemeen begraven op moeilijk bereikbare plaatsen.

Heuveltoppen met resten oude kamongs. Aarden wal.

Paloe: loemboeng met moderne taferelen.